

У Х В А Л А
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гальцова Юрія Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 82 Кримінального кодексу України

м. К и ї в
4 жовтня 2022 року
№ 105-3(II)/2022

Справа № 3-183/2021(376/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання, доповідач),
Головатий Сергій Петрович,
Городовенко Віктор Валентинович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гальцова Юрія Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 82 Кримінального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Гальцов Ю.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (від 22 вересня 2021 року вх. № 18/376) перевірити на відповідність

Конституції України (конституційність) частину першу статті 82 Кримінального кодексу України (далі – Кодекс).

Відповідно до оспорюваних автором клопотання приписів Кодексу:

„1. Особам, що відбувають покарання у виді обмеження або позбавлення волі, невідбута частина покарання може бути замінена судом більш м'яким покаранням. У цих випадках більш м'яке покарання призначається в межах строків, установлених у Загальній частині цього Кодексу для даного виду покарання, і не повинне перевищувати невідбутого строку покарання, призначеного вироком“.

Гальцов Ю.В. просить перевірити наведені приписи Кодексу на відповідність частині другій статті 28 Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності Конституції України частини першої статті 82 Кодексу, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається, зокрема, на приписи Конституції України, Кодексу, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Конституційного Суду України, рішення Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. Апеляційний суд Автономної Республіки Крим вироком від 7 червня 2004 року визнав Гальцова Ю.В. винним у вчиненні злочинів, визначених пунктами „а“, „з“ статті 93 Кримінального кодексу України 1960 року, пунктом 13 частини другої статті 115 Кодексу, частиною третьою статті 189 Кодексу, частиною першою статті 223 Кримінального кодексу України 1960 року, частиною першою статті 263 Кодексу. З урахуванням ухвали Верхового суду України від 23 грудня 2004 року Гальцову Ю.В. призначено покарання – довічне позбавлення волі.

Гальцов Ю.В. 28 грудня 2020 року звернувся до Київського апеляційного суду з клопотанням про умовно-дострокове звільнення його від відбування покарання.

Київський апеляційний суд 4 січня 2021 року постановив ухвалу, якою скерував зазначене клопотання до Голосіївського районного суду міста Києва.

Голосіївський районний суд міста Києва ухвалою від 2 березня 2021 року відмовив у задоволенні клопотання Гальцова Ю.В. про його умовно-дострокове звільнення.

Не погодившись із ухвалою суду першої інстанції, Гальцов Ю.В. звернувся до Київського апеляційного суду з апеляційною скаргою, в якій просив зазначену ухвалу скасувати та постановити нову, якою визнати порушення його права, передбаченого статтею 28 Конституції України, звільнити його умовно-достроково або замінити невідбуту частину покарання більш м'яким.

Київський апеляційний суд ухвалою від 4 серпня 2021 року апеляційну скаргу Гальцова Ю.В. залишив без задоволення, а ухвалу Голосіївського районного суду міста Києва від 2 березня 2021 року – без змін. При цьому суд апеляційної інстанції, зокрема, зазначив, що:

– „враховуючи відсутність у Конституції України та законах України повноважень суду на застосування умовно-дострокового звільнення до особи, засудженої до довічного позбавлення волі або ж замінювати покарання у виді довічного позбавлення на покарання у виді позбавлення волі на певний строк, несуперечність застосування покарання у виді довічного позбавлення волі нормам міжнародного права, на даний час відсутні правові підстави для задоволення клопотання засудженого“.

Зазначена ухвала суду апеляційної інстанції не підлягає касаційному оскарженню відповідно до статті 424 Кримінального процесуального кодексу України, а тому є остаточним судовим рішенням у справі суб'єкта права на конституційну скаргу.

2.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що частина перша статті 82 Кодексу не відповідає частині другій статті 28 Конституції України, оскільки, зокрема:

– порушує його право „не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському, або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню“;

– „<...> не передбачає реалістичної перспективи звільнення від довічного позбавлення волі <...>, шляхом заміни цього покарання більш м'яким або умовно-достроковим звільненням від цього покарання“;

– порушує право автора клопотання „на перегляд довічного строку покарання, а також право знати на яких критеріях та коли саме такий перегляд може бути здійснений“.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є, зокрема, наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги (пункт 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“).

Другий сенат Конституційного Суду України ухвалив Рішення у справі про перегляд вироку особі, караній на довічне позбавлення волі, від 16 вересня 2021 року № 6-р(II)/2021, відповідно до якого вирішив:

– „визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), частину першу статті 81, частину першу статті 82 Кримінального кодексу України в тім, що вони унеможливають їх застосування до осіб, яких засуджено до відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі“ (пункт 1 резолютивної частини);

– „зобов’язати Верховну Раду України невідкладно привести нормативне регулювання, установлене статтями 81, 82 Кримінального кодексу України, у відповідність до Конституції України та цього Рішення“ (пункт 2 резолютивної частини).

Таким чином, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гальцова Юрія Васильовича щодо відповідності

Конституції України (конституційності) частини першої статті 82 Кримінального кодексу України на підставі пункту 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**